

Denkstimulerende GespreksMethodiek

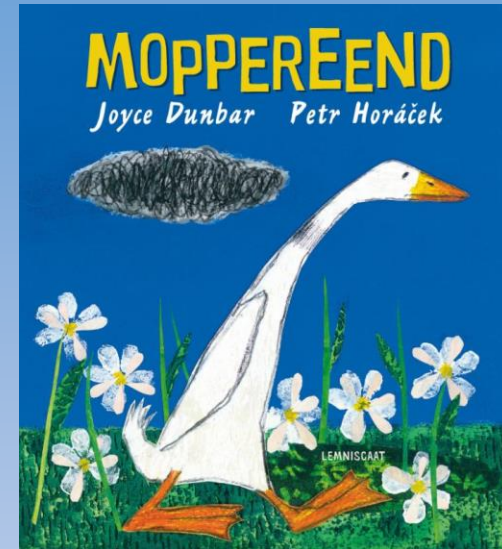
MOPPEREEND
Joyce Dunbar Petr Horáček

Denkstimulerende GespreksMethodiek

Inleiding

- 4 niveaus van vragen stellen
- Stimuleren van denken door gesprekken

“Met de Denkstimulerende Gespreksmethodiek leert een kind op een steeds hoger abstractieniveau denkwerk te verrichten, waardoor het zijn waarnemingen en ervaringen beter kan rangschikken en de wereld om zich heen beter kan structureren. Als middel om denkprocessen te ontwikkelen wordt taal gebruikt.” (Van Bokkum en Van der Velden, 2002)

Bron: *DGM in de praktijk*, Martine van Bokkum Ilse van der Velden(2002) Rotterdam: Partners, Dunbar, J., P. Petr Horacek, *Moppereend*, (2018) Rotterdam: Lemniscaat

Denkstimulerende GespreksMethodiek

Marion Blank

Denkstimulerende GespreksMethodiek (DGM)

DGM is ontwikkeld door de Amerikaanse psychologe Dr. Marion Blank.

Marion Blank gaat er van uit de taalontwikkeling van het kind kan worden gestimuleerd door veel met het kind te praten en het zo aan te zetten tot denken. Daarom ontwikkelde zij de denkstimulerende gespreksmethodiek.

Hoe kun je kinderen in gesprekken aan het denken zetten? Welke vragen stel je aan welke kinderen?

De kern van de methodiek wordt gevormd door het denkgesprek. In het denkgesprek gaat het om het stellen van de juiste vragen en het op een goede manier inspelen op de reacties van het kind.

Denkstimulerende GespreksMethodiek

DGM

Probleem van het kind

- Moeite bij het verwoorden van gedachten
- Moeilijkheden in: woordenschat, taalbegrip en het leggen van verbanden.

Uitdaging voor de voorlezer

- Stimuleren van de taalontwikkeling
- Aanzetten tot het nadenken over een gesprek

Denkstimulerende GespreksMethodiek

DGM

Zodra een logopedist het taalbegrip als beneden gemiddeld meet (met een gestandaardiseerde taaltest), is er een reden om dat te behandelen. Een methode om daaraan te werken is DGM. Het kind moet dan al wel zinnnetjes begrijpen. Ook moet het kind al in staat zijn om de aandacht een tijd bij de opdracht (in dit geval het boek) kunnen houden.

Marion Blank hanteert denkvrageen op vier niveaus van abstractie. Deze denkvrageen volgen de taal-denkontwikkeling van kinderen.

In het volgende schema zijn die niveaus kort uitgewerkt.

Denkstimulerende GespreksMethodiek

<p>Niveau 1</p> <p>Je stelt vragen over de dingen die je ziet.</p>	<p>Niveau 2</p> <p>Je stelt vragen over de eigenschappen van de dingen die je ziet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wat is dit? • Wat doet het meisje? • Waar zie je nog een kip? 	<ul style="list-style-type: none"> • Waar zie je een dier dat kan vliegen? • Welke vorm heeft een ei? • Waar zit de haan? Vertel maar. • Zoek eens iets dat blauw is en dat je aan kunt trekken? • Wat is verschil tussen een kuiken en een kip?
<p>Niveau 3</p> <p>Je stelt vragen, die het kind uitlokken een voorspelling te doen over iets dat je in het boek ziet of leest. Je daagt het kind uit om zich te verplaatsen in iets of iemand anders. Je vraagt om uitleg.</p>	<p>Niveau 4</p> <p>Je stelt vragen die het kind laten nadenken over het oplossen van een probleem. Je daagt het kind uit voorspellingen te doen over wat er kan gaan gebeuren of wat er eerder is gebeurd.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wat denk je dat de witte kip gaat doen? • Wat denk je dat er gebeurt als de vrouw het deurtje van het konijnenhok open laat staan? • Wat hebben een eend en een kip allebei? (vleugels, snavel...) • Wat is een laars? 	<ul style="list-style-type: none"> • Wat zou er gebeuren met de ladder als het heel hard gaat waaien? • Wat kunnen we doen om alle kippen in het hok te stoppen? • Hoe kan je zien dat het meisje blij is? • Wat gebeurt er als we de plantjes geen water geven?

Denkstimulerende GespreksMethodiek

1

Niveau 1 Passende waarneming

1. Nadruk ligt op voorwerpen in de onmiddellijke omgeving, vereist concreet denken.
2. Antwoorden kunnen kort (non) verbaal zijn (bijvoorbeeld wijzen).
3. Het begrip van vragen ontwikkelt zich rond de leeftijd van 3 jaar.

Je stelt vragen over de dingen die je ziet. Voorbeelden van vragen:

Wat is dit? Wie is dit? Wat is .... aan het doen? Zeg mij maar na (imitatie)

Wat heb je gezien?

Denkstimulerende GespreksMethodiek

2

Niveau 2 Selectieve analyse van waarneming

1. Vragen over details van voorwerpen die een kind kent, maar niet noodzakelijk zichtbaar zijn.
2. Analyse zoals het groeperen van voorwerpen, het beschrijven en begrijpen van objectfuncties.
3. Het begrip van dit soort vragen ontwikkelt zich rond 4 jaar.

Je stelt vragen over de eigenschappen van de dingen die je ziet. Voorbeelden van deze vragen:

Waar zijn de.. ? Hoe zien ze eruit? Waar gebruik je dit voor? Wat is het verschil?

Denkstimulerende GespreksMethodiek

3

Niveau 3 Perceptie herschikken

1. Vragen gaan niet over directe voorwerpen
2. Antwoorden vereisen van luisteraars dat ze hun eigen kennis inzetten.
3. De luisteraar doet basisvoorspellingen, de rol van een ander overneemt of generalisaties maakt.
4. Het begrip ontwikkelt zich rond 4 ½ jaar.

Verschillende type vragen:

Voorspellen Het kind uitlokken een voorspelling te doen over iets dat je in het boek ziet of leest.

Verplaatsen Het kind uitdagen om zich te verplaatsen in iets of iemand anders.

Uitleg vragen

Voorbeelden van vragen:

Wat gaat er nu gebeuren? Wat is een.. ? Zoek de dingen die niet ... zijn, wat zou .. Kunnen zeggen?

Denkstimulerende GespreksMethodiek

4

Niveau 4 Redeneren over waarneming

1. Vragen gaan niet over directe objecten.
2. Het antwoord vereist dat de luisteraar redeneert en zijn eigen kennis/ ervaring inzet.
3. Probleem oplossend denken, voorspellingen doen en verklaringen geven.
4. Het begrip van deze vragen ontwikkelt zich rond 5 jaar.

Voorbeelden van vragen:

Wat zal er gebeuren als.. ? Waarom heeft ..? Wat zou je kunnen doen?

DGM

Aan de slag

Je start standaard op niveau 1. DGM is geen methode om een niveau te bepalen. Het is puur een behandelvorm. Je start, bouwt op, stapt terug en bouwt weer op. Zo voorkom je frustratie (van te hoog instappen of te eenvoudig) en werk je steeds in de zone van naaste ontwikkeling.

Opdracht: Deel de vragen naar niveau in

1

2

3

4

DGM

Spread 1 Titelblad

- Wijs het dier op dit blad eens aan?
- Wat doet de eend?
- Kun jij lopen als een eend? Doe eens.
- Wie kan er lopen zoals de eend op het plaatje?
- Doe het zelf ook eens na: is deze eend blij of niet blij?
- Waar kan je dat aan zien?
- Zal ik eens verklappen hoe dit boek heet? Moppereend!
- Weet je al wat een moppereend is?

DGM

Eend klapperde met haar vleugels. Ze plonsde en plonsde en plonsde. Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen. KWEK! KWEK!" zong ze.

Spread 2

Eend klapperde met haar vleugels.
Ze plonsde en plonsde en plonsde.
Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen.
KWEK! KWEK!"
zong ze.

- Zie je Moppereend staan?
- Waarover zou ze nu mopperen?
- Wie heeft er wel eens een vijver gezien?
- Wat zit er in een vijver?
- Waaraan kun je zien dat de vijver is opgedroogd?
- Waar is dat water gebleven?
- Kijk eens naar de voeten van de eend? Heb jij ook zulke voeten?
- Hoe heten zulke voeten?
- Waarom heeft een eend zulke voeten?
- Mensen willen ook wel eens zulke voeten. Heb je dat wel eens gezien? Wat doen die mensen dan aan hun voeten?
- Kun je eens voor doen hoe je met zwemvliezen loopt?

DGM

Eend klapperde met haar vleugels. Ze plonsde en plonsde en plonsde. Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen. KWEK! KWEK!" zong ze.

Spread 3

Eend klapperde met haar vleugels.
Ze plonsde en plonsde en plonsde.
Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen.
KWEK! KWEK!"
zong ze.

- Zie je de hond? Wijs hem maar aan.
- Wat is de hond aan het doen? Hoe doet hij dat?
- Kun jij dat eens nadoen?
- Vindt de hond het leuk als eend met hem mee komt graven?
- Hoe kun je dat zien?
- Hoe laat jij zien dat je het leuk vindt als er iemand op visite komt? Doe het eens voor?
- Hoe zou de eend kunnen graven? Hoe weet je dat?
- Zie je wolk boven het hoofd van de eend? Wijs maar aan. Is de wolk nog hetzelfde?
- "Woef" blaft de hond. Wat zou hij zeggen?

DGM

Eend klapperde met haar vleugels. Ze plonsde en plonsde en plonsde. Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen. KWEK! KWEK!" zong ze.

Spread 4

Eend klapperde met haar vleugels.
Ze plonsde en plonsde en plonsde.
Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen.
KWEK! KWEK!"
zong ze.

- Zie je het varken? Wijs maar aan.
- Welk geluid maken varkens? Doe het eens na?
- Vind jij een varken een grappig dier? Waarom vind je het wel/niet grappig?
- Welke kleur heeft een varken? Heeft dit varken ook die kleur?
- Welke kleur heeft modder? Wat zit er allemaal in modder?
- Heb jij wel eens in de modder gespeeld? Vind jij dat leuk? Waarom?
- Heeft eend zin om in de modder te spelen?
- Wat is een ander woord voor waterpoel?
- Wat zou "oink" betekenen?
- Zie je de wolk boven het hoofd van eend? Is hij nog hetzelfde?

DGM

Eend klapperde met haar vleugels. Ze plonsde en plonsde en plonsde. Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen. KWEK! KWEK!" zong ze.

Spread 5

Eend klapperde met haar vleugels.
Ze plonsde en plonsde en plonsde.
Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen.
KWEK! KWEK!"

- Zie je de haan? Wijs maar aan.
- Is de haan een mannetje of een vrouwtje? Waar kan je dat aan zien?
- Hoe heet het vrouwtje van de haan? En hoe het kind?
- Welk geluid maakt een haan? Hoe heet dat? Kan een kip dat ook?
- Doe dat geluid eens na?
- Welk spelletje wil de haan spelen met eend?
- Zullen wij dat ook eens spelen?
- Zie je de wolk boven het hoofd van eend? Is hij nog hetzelfde?

DGM

Eend klapperde met haar vleugels. Ze plonsde en plonsde en plonsde. Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen. KWEK! KWEK!" zong ze.

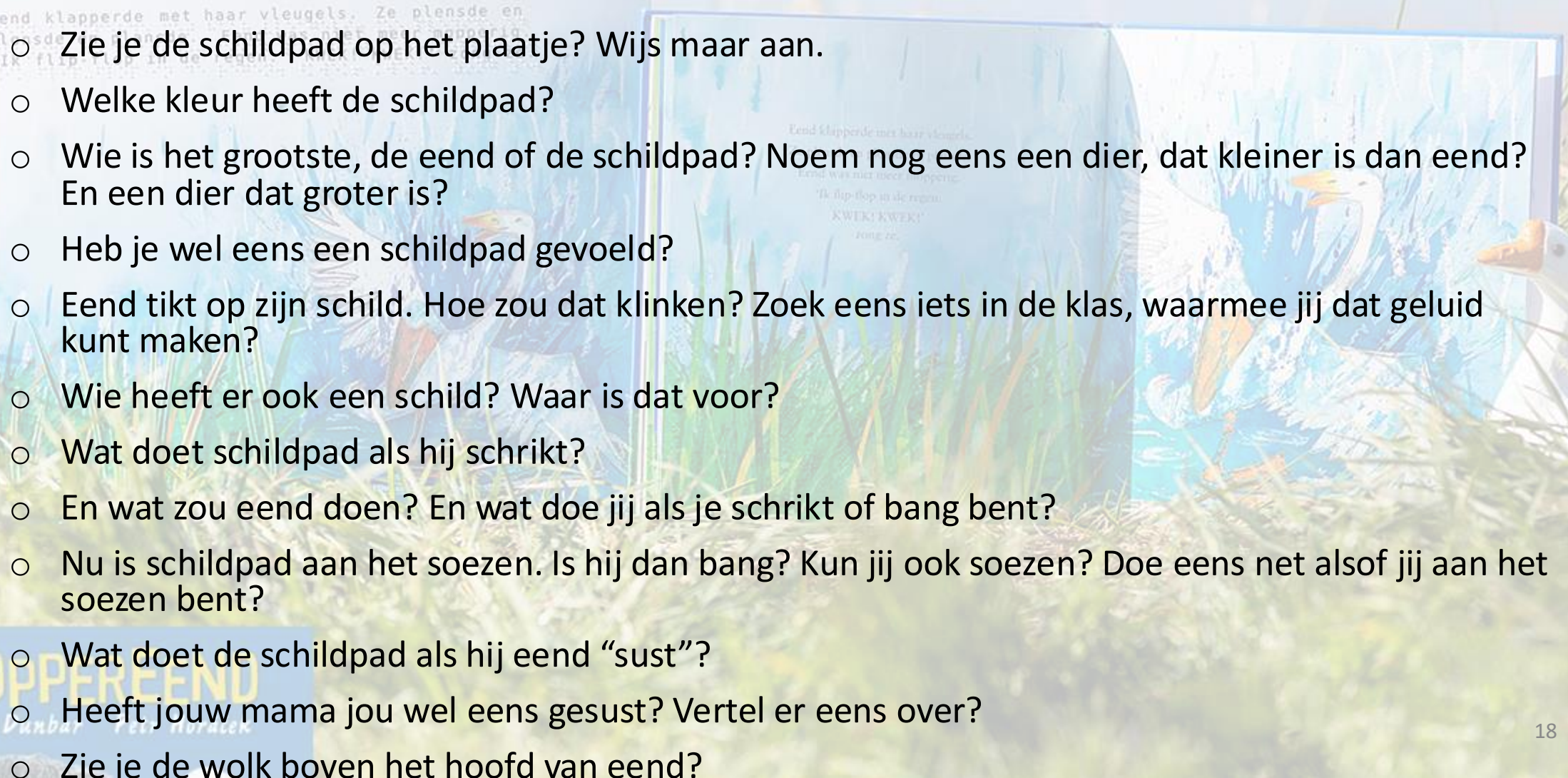
Spread 6

Eend klapperde met haar vleugels.
Ze plonsde en plonsde en plonsde.
Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen.
KWEK! KWEK!"
zong ze.

- Welke dieren zie je op het plaatje?
- Hoe ziet het konijn eruit?
- Waarom heeft hij zulke grote poten? Ken je nog een dier met grote poten?
- Kun jij huppen als een konijn? Doe het maar.
- Heb je wel eens een konijn geaaid? Hoe voelt dat? Hoe zou het voelen als je een eend aait? Of een varken?
- Zou een eend zo hoog kunnen huppen als een konijn?
- Wat kan een eend wel en een konijn niet?
- Eend zegt "domoor" tegen het konijn. Waarom zegt hij dat?
- Zie je de wolk boven het hoofd van eend? Hij is nu groot. Waarom wordt die steeds groter?

DGM

Spread 7

-
- Zie je de schildpad op het plaatje? Wijs maar aan.
  - Welke kleur heeft de schildpad?
  - Wie is het grootste, de eend of de schildpad? Noem nog eens een dier, dat kleiner is dan eend? En een dier dat groter is?
  - Heb je wel eens een schildpad gevoeld?
  - Eend tikt op zijn schild. Hoe zou dat klinken? Zoek eens iets in de klas, waarmee jij dat geluid kunt maken?
  - Wie heeft er ook een schild? Waar is dat voor?
  - Wat doet schildpad als hij schrikt?
  - En wat zou eend doen? En wat doe jij als je schrikt of bang bent?
  - Nu is schildpad aan het soezen. Is hij dan bang? Kun jij ook soezen? Doe eens net alsof jij aan het soezen bent?
  - Wat doet de schildpad als hij eend "sust"?
  - Heeft jouw mama jou wel eens gesust? Vertel er eens over?
  - Zie je de wolk boven het hoofd van eend?

DGM

Eend klapperde met haar vleugels. Ze plonsde en plonsde en plonsde. Eend was niet meer mopperig. 'Ik flip-flop in de regen. KWEK! KWEK!' zong ze.

- Wat is geit aan het spelen?
- Is dat een leuk spel?
- Wat zou er gebeuren als moeder ziet wat geit aan het doen is?
- Ben jij ook wel eens ondeugend?
- Wat zegt je mama dan?
- Heb je de wolk gezien? Heb jij wel eens zulke wolken gezien?

Spread 8

Eend klapperde met haar vleugels.
Ze plonsde en plonsde en plonsde.
Eend was niet meer mopperig.
'Ik flip-flop in de regen.
KWEK! KWEK!'
zong ze.

DGM

Spread 9

- Wijs de kleuren in de lucht eens aan? Waar zie je geel, blauw, paars, zwart?
- Heb jij ook wel eens mooie kleuren in de lucht gezien? Welke kleuren zag je? Wat voor weer was het toen?

DGM

Eend klapperde met haar vleugels. Ze plonsde en plonsde en plonsde. Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen. KWEK! KWEK!" zong ze.

Spread 10

Eend klapperde met haar vleugels.
Ze plonsde en plonsde en plonsde.
Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen.
KWEK! KWEK!"
zong ze.

- Hoeveel dieren zie je op de plaat?
- Hoe gaat het met de dieren?
- Hoe kun je zien dat hond niet meer blij is? En varken, haan, konijn en schildpad? En geit en eend?
- Hoe heet dat, als je niet blij bent?
- Hoe zie jij eruit als je niet blij bent? Laat ns zien? En als je wel blij bent?
- De wolk is nu heel zwart. Wat zou er nu kunnen gebeuren?
- Zouden de dieren dan blij worden denk je?

DGM

Spread 11 en 12

- Hebben we gelijk gekregen?
- Heb jij wel eens zo'n zwarte wolk gezien? Kun je dan de zon nog zien?
- Waar is de zon dan?
- Zouden de dieren nu blij worden denk je? Waarom wel/niet?
- Word jij blij van regen?

DGM

Eend klapperde met haar vleugels. Ze plonsde en plonsde en plonsde. Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen. KWEK! KWEK!" zong ze.

- Is eend blij geworden?
- Hoe kan je dat zien?
- Wat is hij nu aan het doen?
- Waar komt dat water vandaan? Hoe heet dat water ook alweer? Weet je ook nog dat moeilijke woord?
- Zouden de andere dieren ook blij zijn?

Spread 13

Eend klapperde met haar vleugels.
Ze plonsde en plonsde en plonsde.
Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen.
KWEK! KWEK!"
zong ze.

DGM

Eend klapperde met haar vleugels. Ze plonsde en plonsde en plonsde. Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen. KWEK! KWEK!" zong ze.

- Hoe laten de dieren zien dat ze blij zijn?
- Weet jij waar de wolk is gebleven?
- De lucht heeft nog een verrassing voor de dieren. Kun jij raden wat dat kan zijn?

Spread 14

Eend klapperde met haar vleugels.
Ze plonsde en plonsde en plonsde.
Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen.
KWEK! KWEK!"
zong ze.

DGM

Eend klapperde met haar vleugels. Ze plonsde en plonsde en plonsde. Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen. KWEK! KWEK!" zong ze.

Spread 15

Eend klapperde met haar vleugels.
Ze plonsde en plonsde en plonsde.
Eend was niet meer mopperig.
"Ik flip-flop in de regen.
KWEK! KWEK!"
zong ze.

- Heb jij wel eens zo'n mooie regenboog gezien?
- Welke kleur is jouw lievelingskleur?
- Wat vond je van dit verhaal?
- Welk dier vind jij het leukste? Waarom?
- Zullen we ook een regenboog gaan maken?